

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om naturfredning.

(Afgivet af udvalget om fysisk planlægning den 6. juni 1975).

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder.

I forbindelse hermed har miljøministeren dels skriftligt, dels i samråd besvaret en række spørgsmål.

Der er af miljøministeren og et flertal og to mindretal stillet nogle ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Akademirådet,
Amtsrådsforeningen i Danmark,
Boligudvalget for Bevægelseshæmmede,
Danmarks Naturfredningsforening,
Danmarks Sportsfiskerforbund,
Hovedstadsrådet og
Kommunernes Landsforening.

Udvalget har indgående drøftet det af Amtsrådsforeningen rejste spørgsmål om det hensigtsmæssige i, at formandskabet for fredningsplanudvalgene besættes efter indstilling fra amtsrådet — normalt med amtsborgmesteren — i stedet for den gældende ordning, hvorefter miljøministeren i henhold til naturfredningslovens § 6 i praksis har beskikket en person som formand, som ikke udgår fra amtsrådets kreds, normalt vedkommende amtmand.

Udvalget har endvidere haft samråd med ministeren om dette spørgsmål. Ministeren har herunder påpeget, at varetagelsen af fredningshensynene i vid udstrækning rækker ud over det lokale område og omfatter nationale interesser, at det derfor er vigtigt, at disse hensyn inden for beskyttelsen af det åbne land bliver tilgodeset, samt at fredningsplanudvalgene og deres sekretaria-

ter generelt har afhjulpet behov for en lokal deltagelse i en række statslige eller statsligt prægede opgaver af såvel planlæggende, arealforvaltende som af administrativ karakter, således som det fremgår af den rolle, naturfredningsloven og den øvrige planlægningslovgivning tillægger fredningsplanudvalgene. Af særlig betydning er endvidere fredningsplanudvalgenes rådgivende virksomhed — foruden over for fredningsnævnene og overfredningsnævnet — over for amtsrådene, kommunalbestyrelserne og andre planlægningsmyndigheder.

Udvalget er enig med ministeren i, at der hidtil gennem fredningsplanudvalgene har været sikret en selvstændig varetagelse af fredningsarbejdet, og at der bl.a. i kraft af udvalgenes sammensætning er skabt grundlag for koordinering og samarbejde mellem de myndigheder og organisationer, ejere eller brugere, der har interesse i planlægningen af det åbne land, dets anvendelse, beskyttelse og forvaltning.

Udvalgets flertal (udvalget med undtagelse af det radikale venstres medlem af udvalget) anser det på baggrund af en samlet bedømmelse af de fremførte betragtninger for rigtigst, at den nuværende ordning — hvorefter ministeren som formand for fredningsplanudvalget udpeger en person, som ikke udgår fra amtsrådets kreds — ikke ændres. Dette indebærer, at vedkommende amtmand — så længe denne institution består — normalt vil blive udpeget som formand. Såfremt institutionen ophæves, har ministeren over for udvalget tilkendegivet, at han ved valget af en eventuel frem-

tidig formand for fredningsplanudvalget vil søge frem til en person, som er bosat inden for det område, fredningsplanudvalget dækker geografisk, men at han i øvrigt vil orientere udvalget om de principper, han vil lægge til grund ved udpegningen.

Når der foreligger godkendte regionplaner, hvori fredningsplanlægningen er indarbejdet, finder udvalget, at tidspunktet er inde til, at den fremtidige fredningsadministration ændres i lyset af de seneste års udvikling inden for planlægningslovgivningen. Udvalget finder, at denne giver grundlag for at ophæve fredningsplanudvalgene, således at fredningsplanlægningen i overensstemmelse med intentionerne bag lovene om lands- og regionplanlægning integreres i regionplanlægningen.

Flertallet opfordrer derfor ministeren til at fremsætte lovforslag herom og i denne forbindelse fremsætte lovforslag, der sikrer de overordnede samfundsmæssige fredningsinteresser den nødvendige indpasning i den fremtidige planlægning.

I forbindelse med drøftelsen af den foreslåede regel i § 36 har flertallet hæftet sig ved, at det i bemærkningerne er tilkendegivet, at der i medfør af § 36, stk. 2, også vil kunne fastsættes regler om, at forslag til planer skal lægges ud til offentlig debat — alt efter planens karakter og områdets beskaffenhed — eller at interessegrupper skal kunne inddrages i arbejdet. Flertallet lægger vægt på denne vejledning af offentligheden i fredningsplanudvalgenes arbejde. Under hensyn til karakteren af denne planlægning er man enig i, at det ikke vil være praktisk at optage egentlige lovregler herom. Udvalget ønsker dog samtidig at understrege betydningen af, at fredningsplanudvalgenes arbejde, i det omfang det er muligt, sker i størst mulig åbenhed over for befolkning og presse.

Udvalget har drøftet mulighederne for at give fredningsplanudvalgene indseende med ændringer af større private vandløb, herunder haft foretræde af repræsentanter for Danmarks Sportsfiskerforbund.

Til en afgrænsning vil kunne bidrage resultatet af den registrering, der for tiden sker af såvel offentlige som private vandløb med henblik på en bedømmelse af deres miljø- og fredningsmæssige kvaliteter.

Udvalget finder, at der kan være et behov

for at kunne imødegå naturfredningsmæssigt uheldige reguleringer m.v. af private vandløb. Imidlertid må det konstateres, at der foreligger visse afgrænsningsvanskeligheder med hensyn til, hvilke vandløb der bør omfattes af et indseende, samt at der foreligger økonomiske og administrative problemer for de kommunale myndigheder.

Udvalget opfordrer derfor ministeren til på denne baggrund at foretage en nærmere undersøgelse af problemet, så en oversigt over de naturfredningsmæssige hensyn i relation til de for kommunen samt lods ejernes fysiske og økonomiske hensyn kan blive nærmere iværksat i den kommende folketingssamling.

Udvalget har på grundlag af den foreslåede ændring til lovens § 60 a — om den støjvoldende sejlads med motordrevne fartøjer — drøftet, hvorvidt der bør gives miljøministeren hjemmel til at regulere lufttrafik, som kan være miljøbelastende såvel for som merhus- som for friluft- og naturområder.

Under drøftelserne med miljøministeren har denne oplyst, at der i miljøbeskyttelseslovens kap. 5 er regler om særligt forurenende virksomheder m.v., som giver miljøbeskyttelsesmyndighederne mulighed for at begrænse støjgenerne ved lufthavnene. Miljøministeren har endvidere tilkendegivet, at ministeren for offentlige arbejder vil være positivt indstillet med hensyn til et samarbejde med miljøministeriet om disse spørgsmål, og har derved peget på, at der i luftfartsloven er hjemmel til at fastsætte regler om overflyvningsforbud, obligatoriske flyveveje og flyvemanøvrer m.v. Sådanne af luftfartsdirektoratet fastsatte regler udsendes til samtlige certifikatindehavere og optages på de internationale flyvekort. Dette er af væsentlig betydning, også når henses til, at det efter sagens natur ofte vil være vanskeligt at føre bevis for en overtrædelse selv i tilfælde, hvor det pågældende fly har kunnet identificeres.

Udvalget har taget dette til efterretning, men skal samtidig understrege, at man lægger vægt på, at der indledes et samarbejde mellem de to ministerier til begrænsning af de ulemper i miljømæssig henseende, som luftfarten kan give anledning til.

Et flertal (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets og det radikale venstres

medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af miljøministeren og flertallet stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*, idet mindretallet mener, at naturfredningslovgivningen nu er blevet drevet for vidt og derfor ikke bør yderligere udbygges. Mindretallet har dog stillet det under nr. 14 stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af miljøministeren og mindretallet stillede ændringsforslag.

Mindretallet stiller nogle ændringsforslag, der tilsigter at styrke det folkevalgte element i fredningsplanudvalgene samt yderligere bidrage til en forenkling og administrativ rationalisering og fremhæve den *vejledende* karakter af fredningsplanudvalgenes arbejde.

Det ønskes fastsat i loven, at forslag til planer skal kunne lægges ud til offentlig debat. I øvrigt henvises til bemærkningerne til de stillede ændringsforslag.

Mindretallet ønsker, at ministeren drøfter de i § 65 a i lovforslaget givne bemyndigelser med udvalget for fysisk planlægning, inden ministeren evt. opretter under ministeriet en styrelse eller tilsvarende institution til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren. Mindretallet er ikke enig med udvalgsflertallet i, at man allerede på nuværende tidspunkt kan tage stilling til nedlæggelse af fredningsplanudvalgene, når der til sin tid foreligger godkendte regionplaner. Der bør anderledes overvejelser til, inden man ophæver fredningsplanadministrationen og ikke mindst af hensyn til den fremtidige rådgivende virksomhed over for fredningsnævn og overfredningsnævn.

Ændringsforslag.

Til § 1.

Af et *mindretal* (Ingomar Petersen (RV):

1) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

„01. § 6, stk. 2, affattes således:

„Stk. 2. Ministeren fastsætter medlem-

mernes antal og beskikker formanden og de øvrige medlemmer samt suppleanter for disse.

Formanden beskikkes efter indstilling fra vedkommende amtsråd, i hovedstadsområdet fra hovedstadsrådet. Formanden og et flertal af de øvrige medlemmer skal være folkevalgte. Udvalget består af repræsentanter for kommunerne i området og for ministerierne samt af sagkyndige. Beskikkelsen gælder for de kommunale råds funktionstid.““

Af *miljøministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

2) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

„02. I § 11 indsættes efter „en kommunalbestyrelse,“: „hovedstadsrådet.““

Af et *mindretal* (Hans Bjerregaard (FP), Dohrmann (FP) og Jytte Røge (FP)):

3) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

„03. I § 11 udgår ordene,, , vedkommende fredningsplanudvalg samt en anerkendt forening eller institution.““

Af *miljøministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

4) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

„04. § 14, stk. 3, nr. 5, affattes således:

„Vedkommende fredningsplanudvalg, amtsråd, den stedlige kommunalbestyrelse samt i hovedstadsområdet hovedstadsrådet,““

5) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

„05. § 22, stk. 2, nr. 4, affattes således:

„Vedkommende fredningsplanudvalg og amtsråd samt i hovedstadsområdet hovedstadsrådet,““

Af *mindretallet* under nr. 3:

6) Nr. 1 udgår.

Af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Hans Bjerregaard (FP), Dohrmann (FP) og Jytte Røge (FP)):

7) Nr. 1 affattes således:

„1. I § 25 ændres „50.000 kr.“ til: „100.000 kr.““

Af mindretallet under nr. 3:

8) Nr. 2 udgår.

Af miljøministeren, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Hans Bjerregaard (FP), Dohrmann (FP) og Jytte Røge (FP)):

9) Nr. 2 affattes således:

„2. I § 32, stk. 1, ændres „200.000 kr.“ til: „500.000 kr.““

Af miljøministeren, tiltrådt af udvalget:

10) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

„06. § 34, stk. 5, nr. 3, affattes således:

„Vedkommende kommunalbestyrelse, amtsråd, fredningsplanudvalg og i hovedstadsområdet hovedstadsrådet.““

Af mindretallet under nr. 1:

11) Efter nr. 2 indsættes som nye numre:

Til Kap. IV.

„07. I overskriften udgår ordet „Landskabsanalyse“.

08. § 35 affattes således:

„§ 35. Fredningsplanudvalgene foretager landskabsanalyser og udarbejder vejledende retningslinjer til støtte for andre myndigheders planlægning og administration, herunder vejledende retningslinjer for landskabsbeskyttelse ved fredning, ved erhvervelse for det offentlige eller på anden måde, og for, hvorledes de i § 1 nævnte formål i øvrigt kan tilgodeses.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler for udførelsen af fredningsplanudvalgenes arbejde og for samarbejdet mellem fredningsplanudvalgene og andre myndigheder. Ministeren kan fastsætte regler for, at forslag til planer skal kunne lægges ud til offentlig debat — alt efter planens karakter og områdets beskaffenhed.““

12) Nr. 4 affattes således:

„4. §§ 36-39 ophæves.“

Af et flertal (udvalget med undtagelse af Hans Bjerregaard (FP), Dohrmann (FP)

og Jytte Røge (FP)), tiltrådt af miljøministeren:

13) Nr. 6 affattes således:

„6. § 43, stk. 1, affattes således:

„Følgende anlæg må kun etableres med fredningsplanudvalgets tilladelse:

- 1) oplagspladser, der ikke er nødvendige for landbrugs-, skovbrugs- eller fiskeri-erhvervet, samt lossepladser og
- 2) pelsdyrfarme og dambrug.““

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 13.

Af mindretallet under nr. 3.

14) I den ved ændringsforslaget foreslåede § 43, stk. 1, udgår litra 2.

Af udvalget, tiltrådt af miljøministeren:

15) Nr. 7 udgår.

16) Nr. 8 affattes således:

„8. § 43, stk. 4, ophæves, og § 43, stk. 5, bliver herefter til § 43, stk. 4.“

I § 43, stk. 4, ændres herefter „stk. 1-4“ til: „stk. 1-3“.

Af miljøministeren, tiltrådt af udvalget:

17) Efter nr. 14 indsættes som nyt nummer:

„09. § 58, stk. 1, nr. 5, affattes således:

„Vedkommende amtsråd og i hovedstadsområdet hovedstadsrådet.““

18) Efter nr. 19 indsættes som nyt nummer:

„010. I § 63 indsættes som stk. 2:

„Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler, hvorefter hensættelse af bestemte grupper af større kasserede genstande, herunder biler, forbydes uden for bebyggelsesarealer.““

19) Nr. 25 udgår.

Til § 2.

Af mindretallet under nr. 1:

20) Som nyt stk. 2 indsættes:

„Stk. 2. Fredningsplanudvalgene nybeskikkes ved lovens ikrafttræden for den

resterende del af indeværende kommunale valgperiode.“

Stk. 2-7 bliver herefter stk. 3-8.

Af *udvalget*, tiltrådt af *miljøministeren*:

21) I *stk. 3* ændres „§ 43, stk. 1, nr. 1-3“ til: „§ 43, stk. 1, nr. 1-2“.

22) *Stk. 4* affattes således:

„*Stk. 4*. Hvis sag om forbud efter § 57, stk. 4, i lovbekendtgørelse nr. 445 af 1. oktober 1972 af lov om naturfredning er taget under behandling før 1. juli 1975, kan forbud meddeles, og overtrædelser heraf straffes efter de hidtil gældende regler.“

Bemærkninger.

Til nr. 1 og 20.

Ændringsforslagene sikrer, at fredningsplanudvalgene ved lovforslagets ikrafttrædelse nybeskikkes og får folkevalgt formand, der beskikkes efter indstilling fra vedkommende amtsråd, i hovedstadsområdet hovedstadsrådet. Herigennem sikres det snævrere mulige samarbejde mellem fredningsplanudvalgene og den myndighed, der er ansvarlig for region- og miljøplanlægningen. Ændringsforslaget er således i overensstemmelse med lovforslagets hovedsigte og vil yderligere bidrage til koordinering, forenkling og administrativ rationalisering samtidig med, at fredningshensynene sikres varetaget i den almindelige fysiske og økonomiske planlægning i den enkelte region.

Samordningshensynet tilsigter, at beskikkelsesperioden for fredningsplanudvalgene som her foreslået bringes til at følge den kommunale valgperiode.

Det folkevalgte element i fredningsplanudvalget foreslås styrket gennem en supplementordning for de folkevalgte medlemmer.

Til nr. 2, 4 og 5.

I henhold til lov nr. 100 af 26. marts 1975 om ændring af lov om by- og landzoner (ophævelse af byudviklingsudvalg) er hovedstadsrådet fra 1. april 1975 zonenmyndighed i hovedstadsområdet. Det vil derfor være naturligt — og i overensstemmelse med hovedstadsrådets eget ønske — at hovedstadsrådet tillægges de samme beføj-

elser i henhold til naturfredningsloven, som byudviklingsudvalgene hidtil har haft — jfr. forslagene nr. 2, 3 og 6 — samt endvidere — i overensstemmelse med, hvad der gælder for amtsrådene — beføjelsen til at rejse fredningssager og til at påanke fredningsnævnenes afgørelser vedrørende dispensation fra byggeplaner m.v. Dette vil også harmonere med, at hovedstadsrådet inden for miljøbeskyttelseslovens rammer har tilsvarende beføjelser som amtsrådene, og at hovedstadsrådet i henhold til lov nr. 376 af 13. juni 1973 er regionplanmyndighed i hovedstadsområdet, d.v.s. Københavns og Frederiksberg kommuner og Københavns, Frederiksborg og Roskilde amtskommuner.

Udtrykket „en kommunalbestyrelse“ i den gældende lovs § 11 omfatter både en kommune og en amtskommune. Forslagene indskrænker ikke — lige så lidt som forslagene nr. 6 og 9 — de beføjelser, som kommuner og amtskommuner i hovedstadsområdet hidtil har haft.

Til nr. 9.

Der henvises til bemærkningerne til det oprindelige forslag. Med justeringen imødekommes et ønske fra finansudvalget.

Til nr. 10.

Der henvises til bemærkningerne til nr. 3, 5 og 6.

Til nr. 11 og 12.

Ændringsforslaget tilsigter at samle bestemmelserne i naturfredningslovens § 35 i dens gældende formulering og den af ministeren foreslåede affattelse af § 36, der tilsigter nærmere at præcisere fredningsplanudvalgenes opgave, i en bestemmelse. Herved opnås, at udtrykket „fredningsplanlægning“ og „(frednings) planer“, der vil kunne give anledning til forvekslinger med det hidtidige fredningsplaninstitut, udgår af loven, samtidig med, at den vejledende karakter af de af fredningsplanudvalgene udarbejdede retningslinjer fremhæves.

Da der ikke efter lovens § 6s formulering for fredningsplanudvalgene i modsætning til fredningsnævnenes, overfredningsnævnenes, taksationskommissionerne m.v. er udstedt nogen forretningsorden, må det fremgå af lovtæksten, at fredningsplanudvalgene

skal udarbejde vejledende retningslinjer, der skal lægges til grund for andre myndigheders planlægning, og således at de udarbejdede planer for erhvervelse for det offentlige ikke binder amtskommunerne og hovedstadsrådet i deres arealerhvervelse.

Det må fastsættes i loven, at ministeren kan udarbejde nærmere regler og fremgangsmåde for, at forslag til planer skal kunne lægges ud til offentlig debat.

Til nr. 13, 15, 16 og 19.

Udvalget har anset det for rigtigst, at fredningsplanudvalget bevarer beføjelsen til at godkende oplagspladser og lossepladser, idet det er væsentligt, at der tages landskabelige hensyn ved placeringen og udformningen af disse. Udvalget har anset det som en naturlig konsekvens heraf, at fred-

ningsplanudvalget bevarer beføjelsen til at meddele påbud om etablering af hegn m.v. i forbindelse med de pågældende anlæg.

Til nr. 17.

Der henvises til bemærkningerne til nr. 2, 4 og 5.

Til nr. 18.

Bestemmelsen har til formål at imødekomme behovet for at kunne fastsætte nærmere regler om forbud imod anbringelse på egen ejendom af kasserede genstande, som kan virke skæmmende i naturen eller fremmede for omgivelserne. Regler skal kunne omfatte kasserede biler og andet udrangeret materiel, som ikke er undergivet et indseende fra de offentlige myndigheders side.

Ivar Hansen (V).

Holger Hansen (V).

Hovmand (V).

Aksel Pedersen (V).

Hans Bjerregaard (FP),
næstformand.

Dohrmann (FP).

Jytte Røge (FP).

Ritta Ahm (KrF).

Auken (S).

Camre (S).

Svend Andersen (Bornh.a.) (S).

Ove Hansen (S).

Ejler Koch (S),
formand.

Ingomar Petersen (RV).

Gert Petersen (SF).

Sigsgaard (VS).

Lowzow (KF).